

Bruxelles, den 7. marts 2025
(OR. en)

6878/25

JAI 290
FREMP 55

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Vedr.:	Rådets konklusioner om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder: finansiering til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder – Rådets konklusioner (7. marts 2025)

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder: finansiering til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder, som Rådet godkendte på 4082. samling den 7. marts 2025.

Rådets konklusioner om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder:**finansiering til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder****Præambel****Rådet for Den Europæiske Union,**

- a. **som minder om** artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (i det følgende benævnt "TEU"), hvori det er fastsat, at Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, hvilket er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikkeforskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd,
- b. **som minder om** de udelelige og universelle værdier: menneskets værdighed, frihed, lighed og solidaritet, der er nedfældet i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (i det følgende benævnt "chartret"), der blev højtideligt proklameret for 25 år siden i december 2000, og medlemsstaternes forpligtelse til at sikre de rettigheder og friheder, der er nedfældet heri, når de gennemfører EU-retten, i overensstemmelse med chartrets artikel 51,
- c. **som minder om** artikel 6, stk. 1, i TEU, hvori det er fastsat, at Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret, og som har samme juridiske værdi som traktaterne,
- d. **som minder om** artikel 8 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (i det følgende benævnt "TEUF"), hvori det er fastsat, at Unionen tilstræber at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder i alle sine aktiviteter, og artikel 10 i TEUF, hvori det er fastsat, at Unionen tilstræber at bekæmpe forskelsbehandling ved udformningen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter,
- e. **som understreger**, at det navnlig på baggrund af samfundsudviklingen, de sociale fremskridt og den videnskabelige og teknologiske udvikling er nødvendigt at styrke fremme og beskyttelse af de værdier og rettigheder, der er nedfældet i artikel 2 i TEU og i chartret, og at sikre, at chartret anvendes korrekt,

- f. **som understreger**, at eftersom de aktiviteter, der bidrager til fremme og beskyttelse af de grundlæggende rettigheder, almindeligvis er af ikkekommerciel karakter, kræver de finansieringsmekanismer, og at indførelse, udvikling, opretholdelse og overvågning af sådanne mekanismer fortsat er en vigtig forpligtelse for Unionen,
- g. **som understreger**, at sikring af tilstrækkelig og gennemsigtig finansiering til civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere – som fortsat er et væsentligt element i systemet med kontrolforanstaltninger og bidrager til fremme og beskyttelse af Unionens værdier, herunder retsstatsprincippet – er afgørende for at opbygge og opretholde et samfund, hvor Unionens værdier er fremherskende,
- h. **som minder om** Unionens tilsagn om at støtte demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder på verdensplan gennem forskellige instrumenter til finansiering af eksterne foranstaltninger, herunder instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa (NDICI – et globalt Europa), og noterer sig den betydelige rolle, som Den Europæiske Unions finansiering spiller på menneskerettighedsområdet,
- i. **som gentager** betydningen af at afslutte Unionens tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, i TEU for at forbedre sammenhængen og konsekvensen i beskyttelsen af grundlæggende rettigheder og styrke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i Europa yderligere,
- j. **som dybt beklager** de fortsatte og udbredte grove krænkelse af menneskerettighederne, der finder sted i hele verden, såsom dem, der er sket efter Ruslands invasion og efterfølgende angrebskrig mod Ukraine, hvis treårsjubilæum er en alvorlig påmindelse om, at de grundlæggende rettigheder og friheder ikke bør tages for givet, og at beskyttelsen af dem er et fælles ansvar for medlemsstaterne, EU-institutionerne og andre berørte internationale aktører,
- k. **som ser med tilfredshed på** Kommissionens årsberetning for 2024 om anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder: finansiering til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder (i det følgende benævnt "beretningen om chartret for 2024"), som giver et overblik over udviklingen inden for finansiering af grundlæggende rettigheder,

1. **som ser med tilfredshed på** de betydelige bidrag fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (i det følgende benævnt "FRA"), som bl.a. omfatter værdifuld ekspertise og undersøgelser om chartret, såsom den nylige rapport "EU funds: Ensuring compliance with fundamental rights". Eksempler på andre vigtige tiltag fra FRA på dette område omfatter fremme af kendskabet til chartret gennem flersprogede uddannelsesværktøjer såsom Charterpedia og specifikke uddannelsesmoduler og tilrettelæggelse af den årlige CharterXchange sammen med Kommissionen,

Finansiering til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder

forny sit tilsagn om at vedblive med at anvende chartret og godkender nærværende konklusioner uden at foregribe de fremtidige forhandlinger om den næste flerårige finansielle ramme (i det følgende benævnt "FFR");

1. **understreger** den afgørende betydning og gensidigt forstærkende rolle, som de forskellige finansieringskilder, der bidrager til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder, har, herunder midler fra Unionen, medlemsstaterne, private donorer og internationale organisationer;
2. **anerkender** civilsamfundsorganisationernes og menneskerettighedsforkæmpernes centrale rolle i anvendelsen af Unionens politikker for grundlæggende rettigheder i medlemsstaterne samt den eksisterende EU-finansierings betydning for deres aktiviteter. Rådet anerkender ligeledes den vigtige rolle, som de nuværende EU-programmer til finansiering af nationale, regionale og lokale myndigheders relevante aktiviteter på dette område samt de programmer, der styrker og forbedrer retssystemerne og bidrager til uddannelse af retlige aktører, spiller;
3. **understreger** Kommissionens øgede fokus på at fremme Unionens værdier og grundlæggende rettigheder, som i forbindelse med finansiering og FFR 2021-2027 omfatter en betydelig forhøjelse af budgettet for programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier;

4. **anerkender**, at medlemsstaterne og Kommissionen ved gennemførelsen af EU-finansiering og EU-budgettet på grundlag af finansforordningen har ansvaret for at sikre overholdelse af chartret i overensstemmelse med chartrets artikel 51 og for at respektere de i artikel 2 i TEU nedfældede EU-værdier, der er af relevans for gennemførelsen af budgettet;
5. **anerkender** betydningen af at sikre, at Unionens værdier og chartret anvendes og respekteres effektivt i praksis, og at Unionens finansielle interesser beskyttes. I denne forbindelse gentager Rådet, at der er en klar forbindelse mellem respekten for retsstatsprincippet og chartret på den ene side og EU-finansiering på den anden side;
6. **understreger** den afgørende rolle, der spilles af forordningen om fælles bestemmelser, hvor det i artikel 9 er fastsat, at medlemsstaterne og Kommissionen skal sikre respekt for de grundlæggende rettigheder og overholdelse af chartret i forbindelse med gennemførelsen af de fonde, der er omfattet af forordningen om fælles bestemmelser, navnlig for at forhindre enhver forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, og at de skal fremme tilgængelighed for personer med handicap og integrere kønsaspektet i udarbejdelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af samt rapporteringen om programmer. I overensstemmelse med den horisontale grundforudsætning om effektiv anvendelse og gennemførelse af chartret, der er fastsat i bilag III til forordningen om fælles bestemmelser, skal medlemsstaterne desuden indføre effektive mekanismer til at sikre overholdelse af chartret i alle faser af programmeringen og gennemførelsen, således at udgifterne forbundet med disse fonde kan blive godtgjort;
7. **anerkender** betydningen og resultaterne af specifikke EU-finansieringsprogrammer, navnlig programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, som er den største EU-fond, der har til formål at fremme Unionens grundlæggende værdier og grundlæggende rettigheder i EU og styrke en Union med ligestilling, retfærdighed, rettigheder og værdier. Programmet har været en afgørende kilde til direkte finansiering for en bred vifte af aktører, navnlig civilsamfundsorganisationer, herunder organisationer, der er aktive på nationalt, regionalt og lokalt plan samt på græsrodsniveau;

8. **ros** den brede vifte af tematiske områder, hvor EU-finansiering har bidraget til at beskytte og håndhæve de grundlæggende rettigheder, der er nedfældet i chartret. De mange forskellige områder, der er omfattet, afspejler det fortsatte behov for at integrere grundlæggende rettigheder i forskellige politikområder og udmønter sig direkte i imødekommelse af særlige behov. Den særlige støtte omfatter f.eks. fortsat bevidstgørelse om og kapacitetsopbygning vedrørende grundlæggende rettigheder (programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier), uddannelse af retlige aktører og sikring af effektiv adgang til domstolsprøvelse, herunder ved hjælp af digitale midler (programmet for retlige anliggender), etablering af sikre og trygge onlinemiljøer og målrettet bekæmpelse af desinformation (programmet for et digitalt Europa) og bidrag til mediefrihed, kunstnerisk frihed og pluralisme (Et Kreativt Europa). Beskyttelse og fremme af grundlæggende rettigheder støttes også gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og instrumentet for teknisk støtte;
9. **anerkender**, at behovet for finansiering overstiger de betydelige midler, der ellers stilles til rådighed af EU, medlemsstaterne og andre donorer;
10. **understreger** betydningen af, at myndighederne med ansvar for programmering og gennemførelse af fondene har den nødvendige ekspertise til at sikre overholdelse af chartret. Det er også afgørende for modtagerne af midlerne, at de har en omfattende forståelse af de procedurer og krav, der skal opfyldes;
11. **anerkender** betydningen af medlemsstaternes finansiering, sideløbende med supplerende EU-finansiering, for den praktiske gennemførelse og anvendelse af forpligtelserne vedrørende grundlæggende rettigheder, hvormed der kan sikres beskyttelse af de grundlæggende rettigheder på alle politikområder, herunder på regionalt og lokalt plan. I mange tilfælde er statsbudgettet den vigtigste finansieringskilde for nationale menneskerettighedsinstitutioner (i det følgende benævnt "NHRI'er"), ligestillingsorganer og ombudsmænd, hvis afgørende rolle i forbindelse med fremme og beskyttelse af grundlæggende rettigheder ikke kan overvurderes. Ud over EU-finansiering er national finansiering desuden ofte den vigtigste finansieringskilde for civilsamfundsorganisationer;

12. **støtter** Revisionsretten, Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) i de roller, de spiller inden for deres respektive mandater i forbindelse med revision og efterforskning af uregelmæssigheder eller forbrydelser, der skader Unionens finansielle interesser, hvilket kan omfatte tilfælde af misbrug af midler, der er afsat til fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder;

opfordrer medlemsstaterne til:

13. **at udpege og lette** arbejdet i de nationale kontaktpunkter for chartret, som i henhold til Kommissionens strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU har til opgave at optimere informationsstrømmen og bedste praksis vedrørende chartret og koordinere kapacitetsopbygningsindsatsen i medlemsstaterne. Rådet bemærker, at deres udpegelse og aktiviteter er afgørende for en sammenhængende anvendelse af chartret. Det noterer sig også de nationale kontaktpunkter for programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, der er udpeget til at formidle oplysninger og øge synligheden og tilgængeligheden af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier, og opfordrer medlemsstaterne til at lette samarbejdet mellem disse to roller
14. **inden for rammerne af de nationale budgetprocedurer at sikre** tilgængeligheden af og lige adgang til national basis- og projektf finansiering for civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere og andre aktører, der beskytter og fremmer anvendelsen af de grundlæggende rettigheder i medlemsstaterne. For at øge effektiviteten af en sådan finansiering er det afgørende, at de nationale myndigheder er gennemsigtige med hensyn til den tilgængelige finansiering, at finansieringsindkaldelserne offentliggøres og er let tilgængelige, og at tildelingen af midlerne sker på en uafhængig og gennemsigtig måde

15. **at tilvejebringe** tilstrækkelig og stabil finansiering til de statslige, regionale og lokale myndigheders aktiviteter, der letter gennemførelsen og anvendelsen af chartret og støtter fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder på alle forvaltningsniveauer
16. **i overensstemmelse med den nationale budgetramme at tilvejebringe** tilstrækkelig finansiering til NHRI'er, ligestillingsorganer og ombudsmænd, der afspejler deres mandater i henhold til EU-retten samt omfanget og rækkevidden af aktuelle udfordringer inden for beskyttelse af grundlæggende rettigheder. Ved at yde ekspertise på højt niveau om grundlæggende rettigheder, overvåge anvendelsen af chartret, sikre støtte til ofre for krænkelse af grundlæggende rettigheder og til personer i sårbare situationer, samarbejde med nationale institutioner og øge bevidstheden om grundlæggende rettigheder i samfundet bidrager NHRI'er, ligestillingsorganer og ombudsmænd løbende til at bevare og forsvare de fælles værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU og i chartret
17. **at tilvejebringe** retfærdig og gennemsigtig finansiering inden for fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder og afholde sig fra vilkårlige nedskæringer i finansieringen, der kan være i strid med medlemsstaternes forpligtelse til at respektere de fælles værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU og i chartret;
18. **ser med tilfredshed på** det fortsatte arbejde, som Kommissionen udfører i samarbejde med FRA for yderligere at styrke anvendelsen af chartret. Navnlig indeholder Kommissionens strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU foranstaltninger til støtte for anvendelsen af de grundlæggende rettigheder frem til 2030. I strategien bekræftes finansieringens centrale rolle med hensyn til at støtte gennemførelsen af EU's politikker i medlemsstaterne, og medlemsstaterne og Kommissionen opfordres til at sikre, at EU-finansierede projekter er i overensstemmelse med chartret. De vanskeligheder, som civilsamfundet står over for med hensyn til at få adgang til finansiering, bemærkes også – en udfordring, der også afspejles i årsberetningen for 2022 om anvendelsen af chartret, "Et blomstrende civilt råderum for opretholdelse af de grundlæggende rettigheder i EU";

19. **ser med tilfredshed på** Kommissionens arbejde med yderligere at støtte civilsamfundsorganisationer, herunder gennem den bebudede oprettelse af civilsamfundsplatformen;

opfordrer Kommissionen til:

20. **at fortsætte med at undersøge og udvikle** synergier mellem Unionens og medlemsstaternes finansiering, der omfatter fremme, beskyttelse og håndhævelse af grundlæggende rettigheder. I praksis kan dette bl.a. opnås gennem løbende overvejelser om den bedste anvendelse af eksisterende midler, anerkendelse af støttemodtagernes særlige behov, sikring af samarbejde og adgang til finansiering på regionalt og lokalt plan samt ved at sikre effektive offentliggørelses- og rapporteringssystemer og træffe foranstaltninger til at forebygge og afbøde misbrug af midler på EU-plan. Sådanne synergier afspejler og operationaliserer den komplementære, skønt unikke, karakter af Unionens og medlemsstaternes finansiering og svarer til den stigende komplementaritet mellem nationale mål og EU's mål inden for grundlæggende rettigheder
21. **at fortsætte med at fremme** sine direkte finansieringsprogrammer inden for grundlæggende rettigheder og deres tilgængelighed for relevante organisationer, således at støtteberettigede ansøgere rettidigt kan få oplysninger om finansieringsmuligheder
22. **at fortsætte med at fremme** tilgængeligheden af programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier inden for FFR 2021-2027 for en bred vifte af potentielle ansøgere, herunder ved at lette ansøgningsprocedurerne på alle Unionens officielle sprog. Samtidig med at gennemsigtigheden i finansieringen opretholdes, bør Kommissionen sikre, at den administrative byrde, der er forbundet med procedurerne for anvendelse og forvaltning af midler, ikke er for stor for dem, der ansøger. I forbindelse med udarbejdelsen af de procedurer, som ansøgerne skal følge, opfordres Kommissionen til fortsat at arbejde tæt sammen med de nationale kontaktpunkter for programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier for at drage fordel af deres ekspertise om de praktiske udfordringer, som medlemsstaterne står over for. Samtidig bør Kommissionen fortsat stille målrettet finansiering til rådighed for at imødekomme presserende og voksende samfundsmæssige behov og udfordringer inden for grundlæggende rettigheder

23. **at fortsætte med aktivt at indgå** i en åben og gennemsigtig dialog med civilsamfundsorganisationer og menneskerettighedsforkæmpere under hensyntagen til deres ekspertise i den politiske beslutningsproces **og at støtte** civilsamfundsorganisationer i at undersøge og behandle spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder, herunder på græsrodsniveau. En sådan støtte bør omfatte et løbende fokus på civilsamfundsorganisationer for programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier
24. **at fortsætte med at stille** særlige, direkte finansieringsmuligheder **til rådighed** for civilsamfundsorganisationer med henblik på at støtte effektive og bæredygtige projekter inden for de eksisterende finansieringsprogrammer. En sådan støtte bør omfatte adgang til flerårig finansiering, der muliggør en bedre gennemførelse af projekter, som i sagens natur kræver langsigtet planlægning, i overensstemmelse med principperne om gennemsigtighed og ansvarlighed
25. **at fortsætte samarbejdet** med Det Europæiske Regionsudvalg om at øge bevidstheden om de lokale og regionale myndigheders rolle med hensyn til at anvende og fremme chartret ved at trække på vellykkede EU-finansierede projekter, der gennemføres af byer og deres netværk
26. **fortsat at sikre** et stærkt fokus på spørgsmål vedrørende grundlæggende rettigheder i overensstemmelse med artikel 21 i TEU og gennem instrumenter til finansiering af eksterne foranstaltninger inden for den nuværende FFR, herunder instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA III) og instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde (NDICI – et globalt Europa).
-